

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: آزمون جامع منطق تستی

تاریخ آزمون:

۱ وقتی درباره مفهومی مانند مرغابی بگوییم «مرغابی، پرندۀ آبی مهاجر از تیرۀ غازسانان است»، وارد کدام گزینه از حیطه‌های دانش بشری شده‌ایم؟

- ۱ تصور ۲ تصدیق ۳ استدلال ۴ لفظ

۲ کدام عبارت درست است؟

- ۱ در تعریف، به کمک تصورات مجهول به تصور معلوم دست می‌یابیم.
 ۲ استفاده از منطق، در همه علوم و فعالیت‌های ذهنی بشر گریزناپذیر است.
 ۳ برخی از دانش‌ها مانند ریاضیات، ابزار منطق‌اند و به دقت ذهنی کمک می‌کنند.
 ۴ در تصور ما از یک درخت واقعی، یکی از ویژگی‌های مفهوم، «وجود داشتن» است.

۳ طبیعی بودن منطق با کدام گزینه ارتباطی ندارد؟

- ۱ منطق انتسابی است.
 ۲ منطق از ذات انسان سرچشمه می‌گیرد.
 ۳ تجربه در فراگیری منطق مؤثر است.
 ۴ استفاده از منطق جبری است.

۴ به ترتیب، عیب تعریف‌های زیر چیست؟

جاندار: موجودی که دارای حواس است.
 متافیزیک: دانشی که روش آن استدلالی است.

- ۱ جامع نیست. - مانع نیست. ۲ دوری است. - مانع نیست. ۳ نه جامع است و نه مانع. - مانع نیست. ۴ جامع نیست. - نه جامع است و نه مانع.

۵ در عبارات «سرو نقطه ندارد.» و «امام رضا (ع) ضامن آهو است.» مفاهیم خط کشیده شده به ترتیب چه نوع مفاهیمی هستند و درباره مفهوم دوم می‌توان گفت:

- ۱ کلی - جزئی - مفهومی که مصداق آن کاملاً مشخص است و بیش از یک مورد نیست.
 ۲ جزئی - کلی - مفهومی که مصداق آن کاملاً مشخص است و بیش از یک مورد نیست.
 ۳ جزئی - کلی - مفهومی که ممکن است هیچ مصداق خارجی نداشته باشد.
 ۴ کلی - جزئی - مفهومی که ممکن است هیچ مصداق خارجی نداشته باشد.

۶ کدام عبارت، نشان‌دهندۀ یک قضیۀ محصوره است؟

- ۱ کلمات، بیانگر تصورات ذهن هستند.
 ۲ مجموعه اعداد فرد، غیرقابل شمارش است.
 ۳ جامعۀ بشری، دربرگیرندۀ سایر جوامع انسانی است.
 ۴ مجموعه، از پنج حرف تشکیل می‌شود و در اصل عربی است.

۷ با توجه به موارد زیر کدام گزینه درست می‌باشد؟

الف) خانم حسینی در کلاس درس معارف به دانش‌آموزانش می‌گوید: هر اهل سنتی، پیامبر اسلام را قبول دارد؛ بچه‌های عزیز هر کس که پیامبر را قبول داشته باشد، سنی است.

ب) مادری به کودک دوساله‌اش که نفخ کرده است ماست نمی‌دهد؛ زیرا عقیده دارد ماست از شیر است و شیر برای نفخ مضر است. پس ماست نیز برای نفخ مضر است.

- ۱ هر دو مورد «الف و ب» دارای مغالطه است؛ در مورد «ب» مادر با وجود پیدا شدن استثنایی در یک حکم کلی همچنان بر کلی بودن حکم خود اصرار می‌کند.
 ۲ فقط مورد «الف» دارای مغالطه است؛ در مورد «الف» از مغالطه‌ای استفاده شده است که از آن در تبلیغات استفاده زیادی می‌شود.
 ۳ هر دو مورد «الف و ب» دارای مغالطه است؛ در مورد «ب» از مغالطه‌ای استفاده شده است که در آن حد وسط در هر دو قضیه، عیناً تکرار نشده و باعث عدم ارتباط دو قضیه با هم شده است.

- ۴ فقط مورد «ب» دارای مغالطه است؛ در مورد «ب» محمول قضیۀ اول و موضوع قضیۀ دوم عیناً تکرار نشده است.

۸ کدام دسته از عبارات‌های زیر همگی تصدیق هستند؟

- ۱ انسان پر از رمز و راز - باد می‌وزد.
 ۲ او می‌آید - سیمرغ پرنده‌ی خیالی است.
 ۳ کتاب گلستان اثر سعدی است - منطق علم جلوگیری از خطا
 ۴ سیمرغ بلورین جشنواره‌ی فیلم فجر - بلیط الکترونیکی شبیه کارت بانکی است.

۹ به ترتیب، عبارات زیر تصور هستند یا تصدیق؟

«امیر محمد - منتا یک آزمون‌ساز است - بانک سؤالات خوبی که پارسال از آن استفاده کردم - هوا خوب است؟ - قضیه، جمله خبری است.»

- ۱ تصور - تصدیق - تصور - تصور - تصدیق
 ۲ تصور - تصدیق - تصور - تصور - تصدیق
 ۳ تصدیق - تصدیق - تصور - تصور - تصور
 ۴ تصدیق - تصور - تصور - تصور - تصدیق

۱۰ درباره‌ی قیاس «هر دروغگویی، نادان است / هر دروغگویی، گناهکار است / هر گناهکاری، نادان است» کدام گزینه درست است؟ و آیا معتبر است یا نامعتبر؟

- ۱ (- / +) (- / +) (- / +) - معتبر
 ۲ (+ / +) (- / +) (- / +) - معتبر
 ۳ (- / +) (- / +) (- / +) - نامعتبر
 ۴ (+ / +) (- / +) (- / +) - نامعتبر

۱۱ کدام یک از قیاس‌های استثنایی اتصالی زیر معتبر می‌باشد؟

- ۱ اگر درس بخوانی، موفق می‌شوی؛ موفق شده‌ای، پس حتماً درس خوانده‌ای.
 ۲ اگر تلاش کنی نتیجه می‌گیری؛ تلاش نکردی، پس نتیجه نمی‌گیری.
 ۳ اگر لباس گرم بپوشی، سرما نمی‌خوری؛ لباس گرم پوشیدی، پس سرما نمی‌خوری.
 ۴ اگر از کولر استفاده کرده باشی اتاقت سرد شده؛ اتاقت سرد شده، پس از کولر استفاده کرده‌ای.

۱۲ در استدلال از طریق به درستی دست می‌یابیم و در تعریف به کمک به شناخت می‌رسیم.

- ۱ تصدیق‌های مجهول - تصدیق‌های معلوم - تصورات معلوم - تصورات مجهول - تصدیق‌های معلوم
 ۲ تصورات مجهول - تصورات معلوم - تصورات مجهول - تصورات معلوم - تصدیق‌های معلوم
 ۳ تصورات مجهول - تصدیق‌های معلوم - تصدیق‌های مجهول - تصورات معلوم - تصورات مجهول
 ۴ تصدیق‌های معلوم - تصدیق‌های مجهول - تصورات معلوم - تصورات مجهول - تصورات مجهول

۱۳ به ترتیب مفاهیم «امام» و «ضامن آهو» و هستند و میان مصادیق آن‌ها

- ۱ کلی - جزئی - هیچ رابطه‌ای برقرار نیست.
 ۲ کلی - جزئی - کلی - جزئی - رابطه‌ی تباین برقرار است.
 ۳ کلی - کلی - رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه برقرار است.
 ۴ کلی - کلی - رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق برقرار است.

۱۴ وجه مشابهت استدلال استقرایی و استدلال تمثیلی در چیست؟

- ۱ جزئی بودن نتیجه
 ۲ کلی بودن نتیجه
 ۳ کلی بودن مقدمات
 ۴ جزئی بودن مقدمات

۱۵ به ترتیب اجزای قضایای «پایتخت ایران تهران است.» و «اگر درس بخوانی، موفق می‌شوی.» را مشخص کنید.

- ۱ محمول - موضوع - مقدم - تالی
 ۲ موضوع - محمول - مقدم - تالی
 ۳ محمول - موضوع - تالی - مقدم
 ۴ موضوع - محمول - تالی - مقدم

۱۶ در کدام گزینه، واژه مشخص شده فقط به یک نوع دلالت اشاره دارد؟

- ۱ امروز که از خانه به پارک می‌رفتم، فردی فریاد زد: خانه آباد!
 ۲ خانه خراب شدن ما انسان‌ها به علت گرمایشی است که از خانهها به سمت کره زمین می‌فرستیم.
 ۳ لاکپشت خانه به دوش است و اما خانه خود را در محلی به دور از عبور انسان‌ها انتخاب می‌کند.
 ۴ خانهمان را رنگ زدیم و اکنون هر فردی با نگاه کردن به رنگ خانهمان، عاشق آن می‌شود.

۱۷ کدام گزینه درباره‌ی مغالطه‌ی به‌کاررفته در عبارت زیر صحیح است؟

«کودک تا پدرش را دید، لباسش را مرتب کرد»

- ۱ شایع و متداول بودن این مغالطه سبب شده است که مولوی از آن تعبیر به «دائم رهن» کند.
 ۲ واژه‌هایی مستعد بروز این مغالطه هستند که در لغت‌نامه حداقل دو معنای مختلف داشته باشند.
 ۳ مغالطه موجود در این عبارت، مغالطه ابهام در مرجع ضمیر است.
 ۴ علاوه بر اسامی، تعدد معانی در افعال و حروف نیز می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد این مغالطه شود.

۱۸ استدلال استقرایی تعمیمی هیچ‌گاه نمی‌شود، زیرا.....

- ① یقینی - بر مبنای تخمین و حدس و گمان بنا شده است.
 ② قوی - بر مبنای تخمین و حدس و گمان بنا شده است.
 ③ مغالطه‌آمیز - شرایط آن محقق نمی‌شود.
 ④ تخمینی - منجر به تعمیم شتاب‌زده می‌شود.

۱۹ کدام گزینه شخصیهِ نیست؟

- ① جمعیت ایران متعادل است.
 ② جمعیت ایران ۸۵ میلیون نفر است.
 ③ هر کشوری جاذب‌الخطاست.
 ④ کشور ایران در غرب آسیا قرار دارد.

۲۰ در کدام‌یک از استدلال‌های زیر قانون نتیجه‌قیاس رعایت شده است؟

- ① هیچ الف ب نیست. بعضی ب ج است. پس بعضی الف ج است.
 ② هر ب الف است. هر ج ب است. پس بعضی الف ج است.
 ③ بعضی الف ج است. هر ب ج است. پس بعضی الف ب نیست.
 ④ بعضی ب الف نیست. هیچ ب ج نیست. پس بعضی الف ج است.

پاسخنامه تشریحی

- ۱ در تصدیقات حکم و قضاوت کردن و وجود دارد همانطور که چیزی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۲ ذهن انسان به‌طور طبیعی منطقی رفتار می‌کند و بدون دانستن نام‌های قواعد منطق، آنها را در زندگی به کار می‌برد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۳ توجه داشته باشید که علم منطق و منطق متفاوت هستند. منطق، کارکرد طبیعی ذهن انسان و انتسابی و جبری اما علم منطق اکتسابی است و تجربه در فراگیری آن تأثیر دارد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۴ تعریف اول جامع نیست، زیرا موجودات جاندار که دارای حواس نیستند را در بر نمی‌گیرد؛ مانند گیاهان یا باکتری‌ها. تعریف دوم نیز مانع نیست، زیرا دانشی مانند ریاضیات را نیز در بر می‌گیرد. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۵ مفهوم «سرو» در این جمله به معنای «کلمه سرو» است که «جزئی» است و مفهوم ضامن آهو یک «مفهوم کلی» است و درباره مفهوم کلی می‌توان گفت که ممکن است هیچ مصداق خارجی نداشته باشد و همه مصداق آن فرضی باشد؛ مانند «دیو». ۱ ۲ ۳ ۴
- ۶ موضوع قضایای شخصیبه یک شخص یا مجموعه مشخص و معین است. در جمله مذکور در گزینه ۱ کلمات حالت مطلق داشته و اشاره به شخص معین نمی‌کند. اما در سایر گزینه‌ها مجموعه اعداد فرد، جامعه بشری و مشخصاً خود مجموعه، موضوع مشخصی دارند و در واقع گزاره ۱ می‌تواند به شکل زیر نوشته شود: هر کلمه‌ای بیانگر تصور ذهنی است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۷ هر دو مورد الف و ب، دارای مغالطه است. در مورد الف خانم حسینی دچار مغالطه ایهام انعکاس شده است و از قضیه موجبه کلیه عکس مستوی موجبه کلیه گرفته است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۸ در مورد «ب» مادر دچار مغالطه عدم تکرار حد وسط شده است؛ زیرا در این مورد محمول قضیه اول و موضوع قضیه دوم عیناً تکرار نشده و بدین جهت در اینجا حد وسط به صورت یکسان تکرار نشده است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۹ در تصدیق حکم و قضاوت وجود دارد و در آن اوصافی را به چیزی نسبت می‌دهیم یا از آن سلب می‌کنیم. در حالی که در تصور حکم و تصدیقی وجود ندارد، در گزینه ۲ هر دو عبارت تصدیق است زیرا چیزی را به چیزی نسبت داده‌ایم. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۰ تصدیق: دارای حکم و قضاوت تصور - تصدیق - تصور - تصور - تصدیق ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۱ هر سه مقدمه، موجبه کلیه است؛ بنابراین، درباره هر سه (+ / -) صدق می‌کند. اما قیاس نامعتبر است؛ زیرا موضوع در نتیجه مثبت است و در مقدمه دوم منفی است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۲ قیاس استثنایی اتصالی و دارای چهار حالت قابل فرض است که تنها دو حالت آن معتبر است: ۱- در حالت وضع مقدم ۲- در حالت رفع تالی تشریح موارد نادرست: ۱ ۲ ۳ ۴
- گزینه «۱» و «۴» ← از حالت اثبات تالی نتیجه گیری شده و نامعتبر است.
- گزینه «۲» ← از حالت نفی مقدم نتیجه گیری شده و نامعتبر است.
- ۱۳ در استدلال از طریق تصدیق‌های معلوم به درستی تصدیق‌های مجهول دست می‌یابیم و در تعریف به کمک تصورات معلوم به شناخت تصورات مجهول می‌رسیم. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۴ به ترتیب: مفهوم امام کلی است. ضامن آهو کلی است. رابطه میان مصدقشان نیز عموم و خصوص من وجه است. زیرا برخی امامان ضامن آهو هستند، برخی امامان ضامن آهو نیستند، برخی ضامن آهوها امام هستند و برخی ضامن آهوها امام نیستند. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۵ وجه اشتراک استدلال استقرایی و استدلال تمثیلی در این است که هر دو از مقدمات جزئی آغاز می‌شوند. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۶ گاهی در قضایای حملی و شرطی جای موضوع و محمول یا مقدم و تالی عوض می‌شوند؛ مانند قضیه اول که تهران موضوع و پایتخت ایران محمول است. اما در قضیه دوم، ابتدا مقدم سپس تالی آمده است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۷ بررسی گزینه‌ها: ۱- مطابقی - التزامی ۲- التزامی - مطابقی ۳- التزامی - مطابقی ۴- تضمینی - تضمینی ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۸ مبنای استقرای تعمیمی براساس تخمین بناشده است. به همین دلیل، نمی‌توان نتیجه یقینی از آن گرفت. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۱۹ یکی از راه‌های تشخیص قضیه شخصیبه و محصوره، وجود عدد در محمول است. قضیه شخصیبه، مفهومی جزئی در موضوع خود دارد که در گزینه ۳ کشور مهم کلی است. ۱ ۲ ۳ ۴
- ۲۰ قانون نتیجه قیاس می‌گوید: «اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود.»؛ بنابراین با مشاهده نسبت در مقدمات قیاس می‌توانیم کیفیت نتیجه را مشخص کنیم. با توجه به این قانون باید نتیجه در گزینه ۱ و گزینه ۴ سالبه و در گزینه ۳ موجه باشد. ۱ ۲ ۳ ۴

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴